

H A D I
ÉS MÁS NEVEZETES
T Ö R T É N E T E K.

Mélt BÉTSBEN, Januáriusnak 19-dik Napján,
1790-dik Esztendőben.

B É T S.

Tegnap előtt jött el a' vártt Kurir Ő
Felségéhez *Gladovából*: de még nem tu-
datik egész bizonyossággal, mit hozott; ha-
nem éppen most vesszük a' Levelet, mely-
lyet Jan. 11-dikén útasított hozzánk *Belentz*
röl (a' *Bánátból*) egygy érdemes Barátunk.
A' Levél Iró szavai ezek: „Karátson első
napján indúlt innen a' *Bánátból* első *Osztálya*
Reg. únknek (az *Erdödyének*), *Szarvasy*
Kapitány Úr vezérlése alatt, *Gládova* felé
nagy siettséggel. A' diadalom reménysége
fokkal sebesebb mozgásba hozta a' vitéz
fereg vérét, hogy sem mint érezhette volna
a' hideget, melly akkor vólt. Nem is léve

F

ha-

hazfontalan reményfége. Mert Jan. elején által költözvén a' *Dunán*, szerentséje adódott, a' Törökökkel szembe szállani. T. i. a' Török, Dec. 24-dikén, oda izent Oberst Lieut. *Liptay* Úrhoz, hogy *Gladovát* adná fel. De az említett Oberstlieut. Úrtól éppen nem inye szerént való feleletet kapván, által jött a' *Timokon*, *Negodinba*. A' Török sereg 5000 Jantsárokból, és 1300 Lovasokból állott, a' *Vidini* Basának *Mehmet*-nek, és *Kara Mustafa* Basának kormányozások alatt. Ezzel szembe szállván az *Erdödy* első Osztálya, (tsupán 2 más Tzúgokkal egyesítve): úgy hartzolt, hogy ámbár négy izben tért vissza, újjabb újjabb dühösséggel az ellenség, még is által verte azt negyedzer is népünk a' hidon. — Mit nem tesz a' Vitéz Magyar, egy bölts, és bátor szivű Magyar Kormányozó alatt! — Még ötödször is vissza fordúlt a' dühös Török: de akkor már a' Gyalogságunk is el érkezett ágyúival együtt, 's hozzá kezdett leg ottan az ágyúzáshoz: mellyet nem szivelhetvén az ellenség, véget vetett az ütközetnek. — 300 holtjait hagyta a' hartz mezején. Az *Erdödyek* között tsupán egy esett el. — A' Gyalogság veszteségét nem tudom.“

Gróf.

Gróf Gyulay Ignátz Úr, (Gen. Gróf Gyulay Sámuel Úr Fia) a' ki eddig a' 2-dik Bani Reg. nél vitézkedett Májori ranggal, és Irásunknak 394-dik Levelén meg dicséretett: most Oberstlaidinánti méltósággal, azon szabad sereg' kormányozását nyerte Ő Felségétől, melly eddig *Vukasovitsról* neveztetett. Ma el is indúlt innen *Bétsből* igazgatása alá bizott Seregéhez, melly 8 Kompánia Gyalogokból, és 1 Svadron Lovasfágból áll. A' Kompániák Magyarokkal elegyesek; a' Svadron pedig egészen Magyar. —

Ő Felsege nyavalyája neméről 's mértékéről, nem tsuda, ha különböző módon írnak másutt: mert itt helylyben is egy egyet mond arról, más mást. A' napokban bé megy egyy Úr Ő Felsege szobájába, 's mindjárt azt kérdi tőle a' Tsászfár: Mit érez az Úr én szobámban? Én, semmit sem, felele az Úr. Kéri ő Felsege, hogy menjen közelebb hozzája, 's a' meg lévén, újra kérdi: No, érez e' most valamit? Midőn ezen kérdésére is tsak *Nem* lett volna a' felelet: monda ő Felsege az Úrnak, hogy járja körül a' szobát, 's nevezetessen a' fekvő Kanapé mellett menjen fel 's alá, talám úgy majd jobban fog valamit érezni. Ez is meg lett:

lett: de csak azt vallotta az Úr, hogy semmit sem érez. Még sem hagyta félbe ő Felsége a' faggatást: ki küldötte az Urat a' külső szobába, 's kérte, hogy nyitassa fel a' külső Városokra szolgáló ablakokat, szíjjon friss levegő eget, úgy térjen vissza, majd inkább érezhet úgy valamit. Véghez vitte az Úr, a' mit kívánt tőle a' Fejedelem, 's bé megy ismét a' szobába: No, bizonynyal fog most valamit érezni az Úr, monda a' Tsászár, — csak vallyá meg minden tartózkodás nélkül.

„En, Felséges Uram, felel vizont az Úr, igazán mondom, hogy semmit sem érzek.“

Akkor meg szünt a' Fejedelema az erőltetésről, 's így fordította beszédét: „Láttya az Úr, én felöllem azt hiresztették a' Városban, 's nevezetessen egy nagy Háznál is beszéltek közönségesen, hogy az én testem már rothadni kezd, 's olly szagos a' szobám, hogy nem lehet másnak benne is maradni. Azt akartam most az Úrral meg tapasztalratni, 's tőle magam is meg tudni, ha vallyon úgy van e' a' dolog, mint az Úr' vallás tétele szerént is nintsen.“

A' nagy *Laudon* kitsinben menekedett meg az el múlt héten, a' véletlen haláltól. Eggy Inas vigyázatlansága miatt támadt füst szintén el veve szemeink elöl, ezen, egész Európa előtt tündöklő szövétnékünket, majd

mond-

mondhatnánk Napunkat, mellynek világát, eddig a' fok füst még ragyogóbb fényre derítette. — A' dolog így történt. A' fő hadi Vezér majd minden nap meg szokta estvénként mosatni lábait; a' mosatás és meg töröltetés után pedig, valamelly bizonyos szerrel kenetni, melly szert elébb tüzön lágyítanak meg. Eppen az efféle láb kenetés előzte meg az említett szerentséren történetet is. Az Inas azon edényt, mellyben a' szer lágyító parázs tűz volt, a' fő Vezér háló szobája mellett valóban felejtette egy almáriomon, a' melly attól éjtszakának idején meg gyúladván, olly füstöt okozott, hogy az a' fő Vezért háló szobájában is meg főjtotta volna álmában: hanem a' kis kutyája nem szenvedhervén a' füstöt, futkározni kezdett fel 's alá a' szobában, annakutánna neki esett a' nyoszolyának, azt karmolta 's ugatott erőssen, mellyre fel ébredvén a' fő hadi Vezér, nagy füstöt érez a' szobában. Fel kél, megy az ajtónak, melly éppen arra a' szobára szolgált, a' mellyben a' meg gyúlalt almáriom volt, meg nyitja az ajtó, 's hát úgy meg tsapja a' füst, hogy mindjárt le esett lábairól. Valami nehezen, ugyan csak fel tápázkodott, mezt a' más ajtóra, 's fel vervén tselédeit, ki nyitogattatja az ablakokat, nyomoztatja, honnan eredhetett a' füst: 's hát

's hát az almáriomot, a' benne valókkal együtt, emésztdve találják. — *Laudon* fő Vezér drága életét már másfzor is megmentette a' haláltól kis kutyája. Maga befehlte a' fő Vezér, hogy a' mint tavaly a' *Hadersdorfi* *) Kertje szegletében lévő *Filegoriátskában* dolgoztatott volna szokása szerint, reá ért az álmom, 's el szunnyadt. Egyszer a' kis kutya el kezdi keménnyen a' isholást, mellyre fel ébredvén a' fő Vezér, hallja a' zápor első zúgását, és az ott folyó patakotskának zuhogását. Bé megy azért *Filegoriájából* a' *Kastélyba*. Alig ért bé, hát

a'

*) *Hadersdorf*, kedves múltató helye a' fő Vezérnek, *Béts* Városához nem messze. Az ezftendőnek nagy részét ott szokta vólt, a' hadra való menetele előtt, tölteni a' fő hadi Vezér; eleibe tévén a' falusi isendes foglalatoskodásban, és a' kerti 's mezei munkálódásban és munkálkodtatásban való maga gyönyörködtetését, a' városi lármás pompának. Még *Belgrád* alól is írt az oda való *Kertészenek*, hogy gondja legyen a' *Kastély* előtt lévő óltványokra. Oda hajtatott egyeneslőn mostani vissza érkezésekor is leg először a' fő hadi Vezér, *Dec. 23-dikán*, 's onnan kérte meg ő Felségét, hogy rendelne neki órát, a' mellyen tiszteletére lehetne ő Felségének a' következendő nap. Egynehány napokig oda ki múltatott: de oíztán bé jött a' Városba telelni. Ide be történt az elő adott szerentsélenég is.

a' parak úgy meg nevededett, 's úgy neki febefedett, a' hegyekről le omlott víz által, hogy a' Filegoriát, a' benne lévő Könyvekkel, Mappákkal 's más holmival egyteremben mindenestől el seprette.

Hazánkban esett: vallyon el múltatnánk e' tehát hirdetni, két *Lötsén* tanuló restvér Ifjatskáknek, *Bér Ventzelnek*, és *Ezekielnek* példás rselekedeteket. Az, ebben állott, hogy ők egy kérő Irást botsátottak nem régiben a' fő hadi Tanátshoz, mellynek a' volt az értelme, hogy ők még nem arra valók, hogy hadi szolgálatot tehernének, a' Fejedelem és Haza mellett, a' jelen lévő Török háborúnak alkalmatoságával: hogy mindazáltal még is meg mutathassák buzgóságokat, és hűségeket; mivel tudják azt, hogy ez a' háború sok pénzt kíván, tehát ők a' magok zsebbéli pénzekből annyit meg zsugorgattak, hogy 2 aranyat ajánlhatnak az ő Felsége hadi költekezéseinek könnyebbitésére, mellynek el fogadásáért esedeznek. A' két Ifjatskáknek Hazai buzgóságok hírével esvén a' Fejedelemnek, nem akarta azt jutalom nélkül hagyni. Le küldetett azért két nagy ezüst emlékeztető pénzt, *Szepes Vármegyének*, olly hagyomással, hogy az oda való Viceispány, egy Vasárnap, az Isteni tisztelet után,

születésnapján

minden Tanulóknak és Tanítóknak jelen léte-
tekben, akassza fel az ezüst pénzt külön kü-
lön mind a' két Ifjatskának a' nyakába.

Austriai Belgyiom.

Vandernoot, egy most egész Európá-
ban, a' leg szóban forgóbb személyek köz-
zül. Illyen embernek származásáról 's eléb-
beni élete folyamattjáról, színt olyan jó
izűn esik valamit tudni. Erre nézve, kíván-
tunk mi is felölle némelly dolgokat ide ik-
tatni. *Vandernoot*-nak az Attya Politzáj Di-
rektor, az az, a' jó rendre vigyázó fő fze-
mélyly volt *Brüsszelben*. Az őtet a' Próká-
torfágra készíttette. De neki nem tettett
a' Törvény tanulása: nagyon tsekély elő-
menetele is volt benne. Azonközben meg-
halván az Attya, meg lehetős örökség szál-
lott reája, mellyből ő kedvire élegetett. Mi-
nekutánna pedig H. *Aremberg*-gel meg es-
merkedett: annak hozzája való különös haj-
landósága, 's barátságá szárnyak gyanánt
lettek neki, mellyeken ő fel kezdett emel-
kedni *Brabantziában*, úgy annyira, hogy
már most a' ditsőség Egén repdes az egész
Austriai Belgyiomban, tsak az egy *Luxem-
burgot* ki véve *). Meg gazdagodott, 's
za-

*) Midőn a' minap azt irtuk, hogy bizontalan, med-
dig fog állani *Limburg* és *Luxemburg*: már akkor
el hajlott volt *Limburg*.

— zavart. Most 53 esztendő. Soha sem volt felesége; majd 6 lábnyi magaságú, tzinábor hofzas képű; keveset szól, 's igen tudja magát tartani. Egynehány esztendővel ez előtt, azzal kezdték volt vádolni, hogy igen szít a' Protestansokhoz; a' mostani változás alkalmatoságával pedig úgy adta ki magát, mint a' ki a' Catholika vallásért él 's hal. Mindjárt ki mutatta *Vandernoot* már akkor a' foga fejejét, mikor a' Brabantziai zenebonák még csak első mozgásaikban voltak. Már akkor mindjárt neki eresztette ő a' nyelve kerekét, 's ki költ nyilván a' Tsa-fzárnak Belgyiomra nézve tett Rendeléseit ellen; úgy hogy utánna is vetették a' kelep-zét: mellyet ő észre vévén, el illantott. — Ötöt mondják azon beszélgetés Szerzőjének, melly két esztendővel jött ki ez előtt, illy felül írással: *Tollendos toleras, tolerandos Austria tollis.* 's a' t. — Tíz esztendővel ez előtt, illy homlok írású Könyvet adott Világ eleibe: *Az ember jussáról, és betséről.*

Montenegro

ból azt irták Dec. 8-dikán, hogy a' Skutarii Basa, népének magával hagyott részével együtt, csak kevés napokkal érkezett az előtt Boszniából, *Nibscizka* nevű Tartományába. A' meg nevezett Tartomány, egy része *Herzegovina*-nak, és a' *Montenegro*-iak földével hatá-

határos. Ezen kellene most kerefztül menni a' Basának *Skutariba*; de a' Montenegroiak öszve beszélltek frigyeseikkel, hogy vissza ne botsáffák *Albániába*; azért is derekassan meg raktak minden szoros járásokat fegyveres őrizerekkel. A' Basa már 20 erszény aranyat ígért nékiek: tsak ereffzék őket békével Tarrományaikon kerefztül; de egy árallyában meg vetették ezek az ajánlást. Még volna egy út a' Török földön; más pedig *Ragusán* kerefztül *Skutari* felé: de amazon nem tanátsos volna a' Skutarii Basának el indulni, mert már készen várja ott *Mahmud Begovits*, hogy az Attya haláláért rajta bosszút álhasson; a' *Ragusai* úton pedig a' Montenegroiak frigyesséi a' *Boches*-ok állanak. A' Skutarii Basa tehát ugyan meg akadt ám, és annyival nagyobb gondok között fő a' feje, hogy népével igen kevés idő alatt ki fogja élni *Nibscizkát* mindenéből; Albániából pedig semmi segítségé nem jöhet, mivel az ellene öszve szöverkeztteknek száma rá megy 25,000-re, kik minden szoros járásokat el zártak előtte.

Török Birodalom.

Azon *Hatserifet*, mellyet Munkánknak előbbeni Darabjába ikrattunk vala bé, illy írása mellett küldötte a' Konstantzinápolyi Svéd Követ *Varsoviába*, az oda való Svéd

Kö-

Következ: „Minémű lépéseket tettünk itt, mindjárt a' nagy Vezérnek meg verettetése után, arra a' végre, hogy reá vehetnők a' nagy Urat, a' *Drinápolyba* való menetelre, a' honnan fokkal hamarébb botsáthatná mind a' fekete tenger, mind a' Duna felé parantsolatait: már azt meg irram annak idejében. Az általunk 's a' mi Barátinktól' tett lépések után örömmel jelenthetem most, hogy a' Szultán, a' ki, Tsáfzárrá létele után mindjárt kívánczozott hadi feregeinek fő Kormányozójául maga elől állani, Okt. 24-dikén, egy *Hatserifet* küldött a' Portához *), a' hol az, a' Státusnak minden Rendjei előtt, mellyek a' végre hivattak öszve, közönségesen el olvastatott. “

A'

*) *Portának*, magyarul *Kapunak* (Babi) hivattatik Konstantzinápolyban tulajdonképpen a' nagy Vezér Palotája. A' Török Udvar is neveztetik ugyan néha *Portának*: de leg közönségeslebben mellé szokták tenni: *Ottománi*, vagy némellykor a' helyett azon *Titlust*, mellyet magyarul már régen *fényesnek* fordítottak. *Ottománinak* neveztetik *Ottomann-ról*, a' ki 1300-dikban fundálta a' Török Birodalmat. (Igaz neve ennek *Osman*). *Portának* pedig, a' Napkeletieknek azon szokásokra nézve, melly szerént a' Törvény rételek az Uralkodó Palotája előtt szoktak volt véghez menni.

A' Svéd Követ, ha ki nem tette is név szerént a' Barátjait, könnyü azokat el találni. Mert a' már nyilván való, hogy a' Török Birodalom el sem kezdte volna ezt a' Hadat, ha az Angliai Ministerium, nem esztekélte volna; sőt maga a' Svéd Udvar is vakmerőségnek, 's talám másnak is tartotta volna, az Orosz Tsászárné ellen fegyvert fogni; vagy minekutánna fogott is, hüvelyébe vissza nem tenni azt, ha Anglia fülébe nem sugott volna. Anglia nem nyugodott addig, míg Prussziát is hálójába nem kerítette. Prusszia pedig úgy mutatja, hogy Lengyel Országnek testi lelki Barátja. A' Barátoknak egyy a' szándékok. — A' Szolgák Uraik' kezekre dolgoznak.

Konstantzinápolyból, Nov. 10-dikén költt Levelek bizonyítása szerént, Okt. 27-dikén vitte meg oda *Nissából* egy Tatar, a' hírét, hogy *Belgrad* kéntelenítetett magát az Auszriai seregeknek fel adni. Mindjárt az azután tartatott Divánban fel olvastatta a' nagy Szultán a' fenn említett *Hatserifet*, és a' jelen lévő Ministerek mindnyájan reá tértek a' Szultán akarására. — Már Okt. 29-dikén a' pénz verő házba küldötte a' Szultán a' maga ezüst portékáit. — Ezt tselekedték fok fő emberek. Egynehány napokon lehetett látni, hogy fok felől hordták

rák az aranyot és ezüstöt a' pénz verő házba. Úgy igyekeztek, hogy ez minél szembe tünőbb módon eshessen, azért, hogy az efféle látásokra a' nép le tsendesedhessen, mellyel azt hirtették el, hogy 20 millio Piafter fog azon arany's ezüst porrékából telni, a' melly bé hordódott a' pénz verő házba. (Pedig még Nov. 10-dikéig nem ment a' többre mind öszve 3,800,000 Piaftert érő ezüstről, és 1,300,000 Piaftert érő aranyból). Magok a' Török Ministerek, a' kik örömet szereznek nagy vélekedéseket önteni másokba, az Osmani Birodalom eránt, meg vallották már akkor, hogy a' mostani hadakozás által a' Birodalom Kintstartó Háza ki ürült, és hogy szükön van mindenütt a' kész pénz. Semmi szó nem volt már akkor az az előtt annyira magasztaltt magános Kintsei Kamrájáról is a' nagy Szultánnak: minthogy a' mi van, az annak maga költségeire sem elégféges). Azt is hirtették, a' zenebonának le tsendesítésére, hogy a' Szultán, 250,000 emberből álló seregnek tessz a' Kormányozója; hogy a' nagy Vezér, a' Seraskier, 's nyolcz 3 ló farkas Basák fognak parantsolatainak végbe vivői lenni, hogy a' bagázsia 's eleség hordásra fok ezer revék 's lovak fognak Ásiából által szállítani 's a' t. — A' fekete Tengeren volt Török hajós

jós seregről, azt írják az említett Levelek, hogy az, igen nyomorúlt állapotban tért vissza; fok hajót el vesztett, és többet 2000 evező Legényeknél, kik nagyobb részént Orosz foglágban vagynak. Féltek a' Barátjai a' hajós Vezért, hogy eltalálja vesztetni a' fejét.

Az újabb Tudósítások szerént, *Olah* Ország 's *Bender* *) el vesztése, hozta ki-
vált-

*) *Bender*, melly ez előtt *Tekin*-nek, vagy *Tigine* nek hivattatott, egy igen derék 's erős Vár; *Moldva* Országban. Ide szaladt volt ama híres *XII. Károly* Svéd Király, az Oroszoktól *Pultavánál* lett meg verettetése után, 1709-ben, és ott volt 1713-dikig. (Ezentúl, úgymint 1713-dikban, és 14-dikben, *Demoticában* mulatott *Tartományiba* lett vissza meneteleig.) 1710-ben meg vette volt Orosz General *Panin* *Bender* Várát erő hatalommal, a' Vár őrzőit, a' Lakosokkal együtt le aprította: de maga is fokot vesztett. Az Oroszok vissza botsátották ismét a' Békesfég kötéskor *Bendert* a' Törököknek. Az el múlt esztendőben, November elein, minden vér ontás nélkül hódoltatta meg ezen nevezetes Várat *H. Potemkin*, mellyen való örömében az Orosz Tsáfné egy drága kövekből készült kalap körül is viselhető kofzorút küldött nékie ajándékban, 100,000 Rublával együtt. *Bender* Várának, *Potemkin* által lett el foglalásának mi-vóltáról, ki jött már *Pétervárosában* is a' Tudósítás, mellynek fummája ez: *Kausán* és *Akiermán*
Vá.

váltaképpen más észre a' Török Tsászárt,
és a' Divánt.

Várainak el foglalások után, úgy helyhette Bender körül H. *Potemkin* a' maga feregeit, hogy a' Várból jövő Kurirok, mind az Oroszok kezébe estek, kiktől a' Hertzeg a' nállok lévő Leveleket mind el fzedette, 's azzal magokat a' Basákhöz vissza küldette; 25 el fogatott *Akiermáni* Lakosokat is el botsátott *Akiermánból Benderbe*, meg hagyván nékiek, hogy győznék meg a' *Benderieket* a' felől, hogy ő kegyelmessen bán azokkal, a' kik magokat meg adják; 's mondanák meg azoknak, hogy egyedül tsak magoktól függ tehát, vagy a' Tsászárné ember szeretőségét használni; vagy magokat *Otzakov* díjjára juttatni.

— Azomban a' Hertzeg, minden oldalról még inkább bé kerítettette a' Várat, 's a' népét igen ki terjesztette, hogy annál nagyobbak tesszen; 50 hajókat, *Tsernomovszki* Kozákokkal meg rakva igen közel helyhetett a' Vár ellenébe, melly a' Törökök előtt egészen új dolog lévén, nagy változást csinált benne. Végre egy része az Orosz feregnek, a' Várnak bal része felől, egy jó ágyú lövetnyire, Táborba szállott; más része pedig, ugyan azon időben, jobb felől a' külső Várost el foglalta, a' mellyből a' Törökök, nihellyt meg látták a' Kozákokat, mindjárt meg szaladtak. A' Várból minden felől ágyúztak: de leg kissebb kárt sem tehettek az Oroszokban.

Nov. 1. napján ki nyargalt egy Aga a' Várból a' külső Város felé, 's tudakozta az Oroszoktól, ha vallyon el érkezett volna e' a' fő Vezér, és midőn azt kapta volna válaszul, hogy nem sokára el fogna érkezni; jeleztette, hogy

a' Lakosok a' Hertzegre váraoznának, és kívánák tudni, mi az akaratja; hozzá tévén jelentéséhez, hogy az érkezett feregek el szánták volna magokat, a' Várnak oltalmazására. Mihellyt ez hirivel lett a' Hertzegnek, leg ottan Levelet küldött a' Várba, mellyben a' Törököket, magok szép szerezéért való feladásokra unfzolta; igérvén nékiek ezen esetre, hogy minden vagyomokkal együtt szabadon fogja őket botsátani, a' Duna felé, a' havá tétzeni fog költözni; egyébaránt pedig minden irgalom nélkül fog velek bánni. A' Benderiek feleltek: de mivel nem tették ki feleletekben világosan az akaratjokat: vissza küldötte azt, azzal az izenettel; hogy többé velek alkadni nem akar, hanem mindjárt el kezdati az ostromot, ha néki világosan nem felelnek. Ezenüi parantsolta a' fő Vezér, hogy minden ágyúkkal Szalvét adjanak annak jelentésére, hogy már kezdődik az Ostrom. Megszeppevén ennek hallására a' Benderiek, egy Levelet küldöttek a' Hertzegnek, mellynek a' volt az értelme, hogy ők örömet szeretnének eggyesfégre lépni, a' Várnak feladása erántt, a' Hertzeggel. A' Hertzeg igen jó indulattal fogadta a' Követeket, és H. Dolgorukoyra bizta a' dolognak velek való el tsinálását. De hogy a' Követek 20 napot kívántak a' ki költözésre: nem tsak az, hogy kívánságokra Nem lett a' felelet; hanem újra parantsolatok adattak ki az Ostrom erántt. A' Török Követek vissza tértek a' Várba; hanem kérték a' Hertzeget, hogy ne fogatna addig az Ostromhoz, míg tőlök válsz nem jöve. Már éjjél után 1 órakor jött egy Tiszt, azon jelentéssel, hogy a' Basák, és a' Város, minden fel tételek nélkül, fel adják magokat a' fő Vezérnek. — El foglaltatván a' Vár, a' benne lévő fő Török Templom mindjárt Szent György tiszteletére szenteltetett fel, és benne a' Te Deum el énekeltetett. — Találtattak a' Várban öszveséggel 325 külömbkülömbféle ágyú, úgy mint 25 réz mozsarak; 281 réz, és 19 öntött vasból készült hollú ágyú; e' felett tevérdék eleség, és mindeaféle hadi készületek.

